

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна
Національної академії педагогічних наук України
Пряшівський університет (м. Пряшів, Словаччина)
Педагогічний факультет Карлового університету (м. Прага, Чехія)
Науковий університет імені Етвеша Лоранда (м. Будапешт, Угорщина)
Вища лінгвістична школа (м. Ченстохова, Польща)
Інститут педагогіки і психології
Університету імені Яна Кохановського в Кельціх (Польща)
Державний Університет «Utena College» (м. Утена, Литва)
Гуманітарний-педагогічний коледж
Мукачівського державного університету

ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Збірник тез доповідей
за матеріалами VII Міжнародної
науково-практичної конференції
26-27 жовтня 2023 року

Україна, Мукачево 26-27 жовтня 2023 р.

*Рекомендовано до друку Науково-технічною радою
Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від 25 жовтня 2023 р.)*

Рецензенти:

Хомич Лідія Олексіївна – доктор педагогічних наук, професор, заступник директора з наукової роботи, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (м. Київ);

Козубовська Ірина Василівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (м. Ужгород);

Теличко Наталія Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри англійської мови, літератури з методиками навчання, Мукачівський державний університет (м. Мукачево).

Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції: збірник тез доповідей VII Міжнародної науково-практичної конференції, 26-27 жовтня 2023 р., Мукачево / Ред.кол.: Т.Д. Щербан (гол. ред.) та ін. Мукачево: Вид-во МДУ, 2023. 556 с.

ISBN978-617-7495-53-5

У збірнику представлено тези доповідей учасників VII Міжнародної науково-практичної конференції «Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції». Учасниками конференції запропоновано до обговорення проблеми розвитку закладів загальної середньої та вищої освіти, освіти дорослих і професійної активності фахівців.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів, які займаються проблемами національної освіти в умовах інтеграції в європейський і міжнародний освітній простір.

Редакційна колегія: Щербан Т. Д. – д.психол.н., професор (голова); Гоблик В. В. – д.е.н., професор; Товканець Г. В. – д.пед.н., професор; Кобаль В. І. – к.пед.н., професор; Молнар Т. І. – д.пед.н., доцент; Горват М. В. – к.пед.н., доцент; Мочан Т. М. – к.пед.н., доцент; Фенчак Л. М. – к.пед.н., доцент.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

КАС'ЯНЕНКО О.М., ОДОШЕВСЬКА Є. С., ПІДГОРСЬКА І.І СОЦІАЛЬНА АДАПТАЦІЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ.....	273
КЕНЮ Д.І., КУЗЬМА-КАЧУР М.І. ПОШУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	277
КИРЛИК В.В. ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА НА РОЗВИТОК ПРОЕКТНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ІНЖЕНЕРНОЇ ГАЛУЗІ	280
КОВАЛЕНКО Г.О. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО HR-МЕНЕДЖЕРА ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	284
КОВАЛЕНКО О.А. МОРАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	285
КОГУТИЧ М.В., ЛІБА О.М. АКТИВІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	288
КОЗЯР М.М. ДЗЮБА П.М. МАЛАНЮК Н.М. ЛІДЕРСЬКІ ЯКОСТІ – ОДНА ІЗ СКЛАДОВИХ ВІЙСЬКОВО-ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ.....	291
КОМАР О.А. УСНІ ОБЧИСЛЕННЯ ЯК ОСНОВА МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ: ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ.....	294
КОМАРЕНКО Г.М. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ.....	296
КОРОЛЬ Н.В., КУЦИК О.Г. РОЗВИТОК КОМПЕТЕНЦІЙ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ДЛЯ УСПІШНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	299
КУЗЬМА О.І., ЛАЛАК Н.В. ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ.....	302
КУДИРКО О.В. ПЕРСОНАЛЬНИЙ БРЕНД ПЕДАГОГА ЯК СКЛАДОВА ІМІДЖУ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ	305
КУЛІШ А.В., ЛІЗАНЕЦЬ К.І., ЛАЛАК Н.В. ІНДИВІДУАЛЬНО-ТИПОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ЯК ОСНОВА ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО НАВЧАННЯ.....	308
КУШНІР І.І. ПЕРЕДВИЩА ФАХОВА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНИХ ЗМІН	311
КУШНІР І.І., КОСЯК Г.М. КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ.....	316
КУШНІР І.І., ПУЗЯК С.І. УПРАВЛІНСЬКІ ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ЯКІСТЬ НАДАННЯ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ.....	319
КУШНІР І.І., ЯВОРСЬКА Л.В. ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	321

Список використаних джерел

1. Оржеховська В. М. Превентивна педагогіка: навч. пос. / В. М. Оржеховська, О. І. Пилипенко. - : Київ: ТОВ «Інтерпрінт», 2006. – 284 с.
2. Превентивне виховання учнівської молоді: інноваційні технології / Т. Д. Дем'янюк [та ін.] – Рівне «Волинські обереги», 2006. – 292 с.
3. Формування превентивного виховного середовища загальноосвітнього навчального закладу. / О. О. Єжова та ін.; за заг. ред. В. М. Оржеховської – Кіровоград: Імекс, 2014. – 171 с.

КАРПЕНКО О.Є.,

ЧЕПІЛЬ М.М.

*Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка, Україна*

ЯКІСТЬ ПІДГОТОВКИ ВИХОВАТЕЛІВ В АВСТРІЇ ТА УКРАЇНІ

Упродовж багатьох років триває співробітництво з науковцями австрійських університетів, міжнародних освітніх фондів, програм тощо. За результатами конкурсу спільний українсько-австрійський науково-дослідний проєкт «Якість підготовки вихователів дошкільних закладів в Австрії та Україні: компаративний аналіз» відібрано для фінансування на 2023-2024 роки (наказ МОН України №826 від 07.07.2023 р.).

Мета проєкту полягає в компаративному аналізі якості підготовки вихователів дошкільних закладів у педагогічних коледжах (Bildungsanstalt für Elementarpädagogik, Австрія) та університетах (Україна).

Підготовка вихователів має особливе значення в обох країнах. Соціально-економічна та політична ситуація в Україні (зокрема, наслідки війни) та Австрії (освітня нерівність, пов'язана з соціально-економічними та міграційними проблемами) призводить до збільшення кількості дітей, які потребують особливого догляду, що може потребувати внесення змін у їхню підготовку. Для України дотримання нормативно-правових засад професійної підготовки вихователів ЗДО в умовах війни (зокрема, вирішення проблем внутрішньо

переміщених осіб) є актуальним завданням. Для Австрії, хоча ситуація інша, існують також складні питання, які торкаються освітньої нерівності та проблемами міграції. Зовсім недавно висунуто припущення, що нові проблеми, пов'язані з пандемією Covid-19 та дітьми зі збільшеної кількості сімей біженців, можуть ускладнити освітню роботу в дошкільних закладах та постати новим викликом у підготовці майбутніх вихователів ЗДО. Враховуючи відсутність попередніх досліджень щодо якості їхньої підготовки та компаративного аналізу розгляд цих питань є важливим та актуальним.

Однією з основних проблем є недостатня підготовленість вихователів до професійної діяльності з дітьми у надзвичайно складних умовах, а саме недостатній рівень їх знань і вмінь щодо форм, засобів і використання можливостей навчання в умовах війни. Це стосується освітніх практик, які реалізуються особисто в дошкільних закладах, і щодо освітніх можливостей, які відбуваються онлайн (дистанційне навчання), так само як і в період пандемії Covid-19 в обох країнах, і як це зараз практикується під час воєнної ситуації в Україні. Ці виклики потребують ґрунтовного дослідження, і саме це зумовило вибір теми спільного українсько-австрійського наукового проєкту.

Українська команда складається з трьох дослідників: професорка Ореста Карпенко (керівник проєкту) і професорка Марія Чепіль (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка), професорка Олена Гнізділова (Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка). Австрійська команда: професор Вільфрід Сміт (керівник) і доктор філософії Ева-Марія Ембахер (Інсбруцький університет), д-р Тіна Екштайн-Мадрі (Віденський університет прикладних наук) [1].

В Україні проблема підготовки вихователів ЗДО загострилася через пандемію COVID-19, а останнім часом – через війну, які спричинили невизначеність і непередбачуваність майбутнього, а також хвилювання та стрес. Під час реалізації проєкту будемо намагатися з'ясувати вплив війни на професійну діяльність вихователів ЗДО окремих регіонів України та їхнє повсякденне життя, які зміни внесла війна у їх власне психічне здоров'я та професійну діяльність.

Підготовка фахівців у галузі дошкільної освіти в Україні здійснюється на першому (бакалаврському) та другому (магістерському)

рівнях вищої освіти. Випускники обох рівнів отримують професійну кваліфікацію “Вихователь дітей дошкільного віку”. В Австрії ситуація інша, ніж в Україні. Підготовка вихователів в основному здійснюється в неакадемічних педагогічних коледжах [2]. Нещодавно було запроваджено деякі академічні курси з дошкільної освіти (підготовка поглибленого рівня). В Австрії дослідницька база щодо якості їхньої підготовки дуже мала. Однак є деякі нещодавні емпіричні висновки щодо педагогічної практики в австрійських дошкільних закладах, які також можуть привести до розгляду шляхів удосконалення підготовки вихователів. Висновки свідчать про те, що вихователі дошкільних закладів могли б покращити підтримку дітей за допомогою комплексного підходу; це особливо стосується дітей, яких вважають «неконтрольованими» та «надміру активними». Нещодавні результати вказують на те, що діти, рідна мова яких відмінна від німецької, відчують нижчий рівень спілкування в дошкільних закладах Австрії [3]. Крім того, сьогодні існують значні варіації у стресі та добробуті вихователів в Австрії.

Подальшого розвитку набудуть розробка методологічних засад вивчення теорії і практики університетської підготовки вихователів до професійної діяльності з дітьми дошкільного віку, систематизація історіографії досліджуваної проблеми, трактування змісту основних понять дослідження, педагогічного інструментарію виховної роботи дошкільних установ Австрії та України.

Список використаних джерел

1. Спільний українсько-австрійський науково-дослідний проект. URL: <https://dspu.edu.ua/news/spilnyj-ukrayinsko-avstrijskyj-naukovo-doslidnyj-projekt/>
2. Карпенко О. Підготовка вихователів закладів дошкільної освіти в Австрії. *Перспективи та інновації науки*. 2022. 9(14). С.139–148.
3. Smidt W, Embacher E-M. Does personality matter? The relationship between child personality and interaction quality in preschools. *Research Papers in Education*. Advance online publication. 2023. Vol.38. №1. P. 45–68.